

## Abonamentele

## Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr.,  $\frac{1}{4}$  an 2 fl. 50 cr.,  
 $\frac{1}{2}$  an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună  
mai mult.

## Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr.,  $\frac{1}{4}$  an 3 fl. 50 cr.,  
 $\frac{1}{2}$  an 7 fl., 1 an 14 fl.

## Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$  an 10 fr.,  $\frac{1}{2}$  an 20 fr., 1 an 40 fr.

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,  
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,  
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:  
Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.  
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiiu, 13 Martie st. v.

Corpul ponderator al legislațiunii ungurești, casa magnaților Ungariei, desbăte de Luni încoace asupra reformei sale. Merge încet desbătarea și nu e mirare. Toate corpurile ponderatoare sînt greoaie. Cel unguresc este cel mai greoiu, pentru-că este și cel mai numărös dintre toate corpurile legislative din lume.

Dar' cu toate că e cel mai numărös, Românii au cei mai puțini reprezentanți într'însul. Compus corpul din clerul înalt și din nobilimea înaltă, care din urmă Românilor le lipsesce, — acestia sînt reduși la clerul lor înalt. Așa în mulțimea cea mare de membri ai casei magnaților ungurești, reprezentanța românească se reduce la șapte prelați înalți ce consistă din doi metropoliți și cinci episcopi.

Presupunem, că vor fi toți acolo, căci nu scim pozitiv despre toți, dacă și-au ocupat sau nu locurile în înalta corporațiune. O presupunem aceasta, pentru-că fiind puțini din capul locului, ar fi și mai puțini, dacă și dintr'aceștia ar lipsi unul sau altul.

Dar' ni se va dice, și nu tocmai fără oare-care cuvînt, ce se și caute prelați noștri în mulțimea cea mare de prelați și magnați maghiari, sau dacă se due totuși și ei acolo ce se așteptăm dela dînșii, pentru-că majoritatea cea impunătoare îi copleșesce cu totul.

Este adevărat, că cu voturile îi pot copleși și după cum cunoaștem împregiurările din Ungaria, este foarte probabil, că ori-ce propuneri salutare ar face, ar rămâne în minoritate cu ele.

Dacă însă lumea s'ar închina numai teoriei deduse din copleșirea majorităților, minoritățile și-ar perde dreptul de a existe, ceea-ce va să dică, că ar fi o nebunie de a se presenta în corporațiuni, unde sînt sigure de minoritatea lor.

Experiența ne învață, că nu este așa. Minoritățile sînt de multe ori apărătoare și scutitoare adevărurilor și cu ajutorul acestora, adecă a adevărurilor ce apără și scutesc, ajung la majorități considerabile, la majorități, prin care se îndreaptă instituțiunile cele rele spre bine și cele necesare se creează.

Am șis de multe ori, deoarece-ce nu toate minoritățile au darul de a scuti și și apără adevărul. Sînt minorități, cari vîenează, sau își apără interesele lor dulci, dar' trecătoare. Astorfel de minorități și dacă le succede vre-odată ceva, fie chiar a deveni majorități, succesul nu servește la alta, decât spre a le procura vreo rușine nouă. Despre astfel de minorități însă aici nu poate fi vorba.

Întorcîndu-ne la prelații noștri în casa magnaților Ungariei, am recunoscut din capul locului că sînt puțini la număr, dar' tocmai dînșii sînt în pozițiunea, ca ori-ce vot singuratic, al fiecăruia, să pondereze mai mult ca sute de voturi ale mulțimei de magnați. Mulțimea de

magnați se reprezintă pe sine, nu însă milioane de suflete, cum reprezintă prelații noștri. Mai departe aceia se năsuiesc să apere privilegiile personale, acestia însă adecă prelații sînt puși în fruntea turmelor lor cuvîntătoare ca să le apere și cu dînsele să apere și drepturile lor.

Întrebarea ar fi, dacă prelații vor cunoaște și recunoaște pozițiunea lor așa după cum li-o dă firea oficiului lor.

Dacă o vor cunoaște și recunoaște, atunci vor face abstracțiune dela proporțiunea numerică, și cu voturile lor ponderatoare vor intra în luptă pentru apărarea drepturilor fiilor lor sufletesci, ca atari și ca cetățeni ai statului, și pentru acuirarea acelor ce încă nu sînt câștigate.

Circularele din urmă cu ocasiunea parastaselor pentru Horia și Cloșca s'ar pără că se ne însușe în doieli în privința atitudinii archiereilor noștri. Nu îi vom excusa pentru acele, fiindcă au fost productul unui zel și energii, ce erau la loc dacă archiereii le folosiau față cu acela, dela care au primit ordinul, spunîndu-i că ei își au sfera lor de activitate. Poate că ministrul i-a surprins în nisce momente, când n'au fost în stare să se orienteze din destul și au lucrat în pripă fără a-și trage seama că ce fac. Cu un cuvînt, au greșit și greșelilor sînt supuși și archiereii.

Alta este pozițiunea lor în casa magnaților, unde au timp să cugete asupra atitudinii și asupra faptelor lor. Acolo au timp și ocaziune să se și înțeleagă unii cu alții asupra tuturor lucrurilor ce vor avé să întreprindă în interesul fiilor lor sufletesci ca atari și ca cetățeni ai statului.

Singuri stînd ca Români, ei vor trebui să se gîndească cum să se scape în viitor de situațiunea de a fi așa de puțini la număr într'o corporațiune de însemnătatea unei case, cum este cea a magnaților și să stăruiească ca în acea corporațiune să între și alți membri din inteligența superioară română. Cu deosebire însă trebuie să se gîndească cum să ferească și pozițiunea lor, ca încreduții cei mai înalți ai poporului român, și de stîrbirea reputațiunii lor proprii și a acelor pe cari reprezintă.

În amîndouă împregiurările se cere pe lîngă tactul, care îl presupunem dela toți, și rezoluțiune. Aceste sînt arme sigure în cele mai multe cazuri. Dela manuirea lor atîrnă de multe ori reușita.

Atîrnă dela modalitatea cum prelații vor să propune lucrul, ca să reese cu propunerile lor.

N'am fost optimisti nici odată, dar' nici pesimisti. Nu ne facem iluziuni nici de astădată de niscari succese splendide ale prelaților noștri cu propunerile lor.

Un lucru însă îl așteptăm și sîntem în drept al aștepta. Aceasta este, de a face pe lume să înțeleagă, că, cel puțin, avem și noi oameni de ai noștri, cari au curajul a se interesa de binele neamului nostru, lăsînd la o parte timiditatea de puternicii

dilii și servilismul față cu cei ce pretind supunere chiar și dela coordinații lor.

Cerce numai prelații români a se înțelege între sine, a se pune prin atitudinea lor în fruntea poporului lor, ca nisce adevărați părinți ai poporului și vor vedé cât de binecuvîntate vor fi întreprinderile lor nu numai în casa magnaților, dar' ori și unde.

Așteptăm dar' să vedem o atitudine bărbătească dela puținii luptători și așteptăm, pentru-că sîntem siguri, că dacă prelații noștri vor arăta bărbăția cuvințioasă, vor fi respectați de colegii lor, fie-le chiar adversari, la toată întîmplarea, aplaudați de milioanele din românimea noastră întregă.

## Revistă politică.

Sibiiu, 13 Martie st. v.

Luni în 23 a lunii curente s'a început în casa magnaților desbătarea proiectului de lege pentru reforma casei de sus. Membrii casei s'au prezentat de astă-dată în masă. Nici n'au încăput cu toții în sala ședințelor, vre-o sută și douăzeci au rămas în antîșambră. Dintre comiții supremi nu lipsesce nici unul. Corpul episcopal încă e reprezentat prin un număr considerabil. Acolo sînt: Primatele Simor, cardinalul Haynald, arhiepiscopul Samassa, Anghelici, metropoliții Vancea și Miron Romanul, episcopul Stojkovic și aproape toți episcopii ortodoksi. Galerile erau în diua cea dintăiu îndesuite de un numărös public ales, femeesc și bărbătesc.

După-ce notarul bar. Rudnyánsky a cetit referada comisiunii de trei, s'a început discuția. Cel dintăiu vorbitor a fost contele Aurel Dessewffy, care a vorbit din punct de vedere opozițional și n'a primit proiectul nici chiar în general. A condamnat aspru compromisul casei de sus și a desvoltat cu multă vervă principiul electiv. În sfîrșit a prezentat un proiect de conclud spre respingerea și punerea de nou în lucrare a întregului proiect. După Dessewffy a urmat contele Iuliu Andrassy. Acesta vorbise mai mult de un ceas, și a pledat pentru compromisul comisiunii de trei. Coloman Tisza încă a vorbit polemizînd cu dl Dessewffy. Relativ la proiectul de conclud al acestuia a declarat, că d-sa înțelege, dacă cineva respinge proiectul, nu poate însă înțelege, cum poate cineva pretinde, ca guvernul să prezenteze un astfel de proiect, precum îl doresce opozițiunea.

Toată lumea așteaptă cu nerăbdare rezultatul pertractărilor din casa de sus. Dl Tisza și-a adunat pe toți mamelucii din toate părțile și dintre cei 400 membri de față sînt 250, cari vor vota cu guvernul. Opozițiunii îi va costa deci mult, ca să poată aduna încă vre-o 60 membri spre a puté avé majoritatea.

Cu privire la mișcările bulgare s'a scris din Sofia, că — atît consulul rus de acolo, cît și cel din Filipopol au primit dela dl Nelidow ordinul strict să declare în chipul cel mai expres organizatorilor meetingurilor bulgare, că nu trebuie să conțete pe un sprigin al guvernului rus. După cum se scrie acum din Constantinopol, diarele de acolo publică următorul cuprins al depeșei, pe care dl Nelidow a adresat-o consulatelor ruse din Sofia și Filipopol:

„Binevoiti a declara pe față, că guvernul Maiestății Sale împăratului nu aprobă

în nici un chip agitațiunile și meetingurile, pe care le crede nefolositoare și din toate punctele de vedere vătămătoare. Declarați că d-voastre, după cum a făcut și dl Soreschine mai nainte, nu veți primi nici o deputațiune.“

Publicarea demonstrativă a acestei depeșe este comentată foarte mult prin cercurile politice din Constantinopol. Ele voiesc a vedé în această bunăvoință a Rusiei un mijloc de a îndupleca pe Poartă să revoace beratele de numire ale exarchilor greci.

Englezii ear' au umblat bătuti decătră Arabi. Așa se vede, că Arabii nu s'au îmuiat de loc prin luptele de pînă acum, dovedind din contră un curagiu și o istețime tactică tot mai mare. Duminecă în 22 Martie au atacat pe Englezi și i-au biruit. Atacul s'a întîmplat într'un moment, când mai puțin s'a așteptat. Englezii erau surprinși și nu mai putură forma carreul. Lupta a fost înverșunată și a degenerat în un adevărat măcel din amîndouă părțile. Inimicul a avut o putere de 4000 oameni, și a perdut aproape 800. Perderile Englezilor sînt numai 90 morți. Corespondenții foilor engleze nu știu îndestul lauda tactica inimicului, și dică că e mai curagios, ca ori și când.

O depeșă din Londra anunță, că perderile Englezilor sînt 52 morți și 85 răniți. Generalului Graham i se fac imputări, că prin neatențiunea sa a făcut posibilă năvălirea inimicului.

Garnisoana din Cassala a respins un nou atac al resculaților. Guvernatorul a declarat, că e în stare de a se ține încă timp mai îndelungat. În urma rapoartelor corespondenților englezi, în Zareba a dominat cu prilegiul străbaterii liniei engleze o confuzie nespūsă. Resculații au lăsat în urma lor tot terenul acoperit cu morți și răniți, și toată garnisoana engleză a stat preste noapte sub arme.

„Times“ aduce o telegramă din Constantinopol, în care se dice, că în Constantinopol s'a lătit scirea, că Alteța Sa regală ducele de Connaught va face o vizită Sultanului. Opiniunea publică a primit cu bucurie această scire, deoarece-ce ia această vizită drept semn, cumcă Englitera tot mai păstrează sentimente de amicitie pentru Turcia. Totodată se crede că cu modul acesta se vor restabili bunele relațiuni dintre Englitera și Turcia, cari sînt de atăta importanță pentru ambele țeri. Se poate afirma cu toată siguranța — dice telegrama — că sferile politice din Turcia ar regreta foarte mult, dacă nu s'ar adevé scirea despre venirea ducelui.

Cu privire la statul Congo camera deputaților din Belgia a votat în ședința dela 17 Martie următoarea adresă de mulțumire cătră regele: „Camera a primit cu mulțumire comunicațiunile guvernului în privința actelor generale ale conferenței din Berlin. Tot astfel judecă și țeara. Regele a iscodit, urmărit și desvoltat această operă africană cu zel și energiă. Întemeierea statului Congo va face epocă în istorie; ea este salutată ca o garanță de pace, deoarece-ce deschide industriei și comerțului nouă debușuri; ea întemeiază un mare progres spre civilizațiunea generală. Dorim noroc Regelui în acest succes important și, ca Belgieni, sîntem mândri pentru omagiile solemne, cari le-au adus puterile vederilor îndepărtate și progresiste ale suveranului nostru.“

## Din Bucovina.

În Martie 1885.

Ne bucurăm de ori-ce mișcare culturală la poporul român, dar' mai ales este mare bucuria noastră, dacă observăm o mișcare de felul acesta la Românii din Bucovina. Raportul semestral al filialei societății „Școala Română” din Putna către comitetul central din Suceava signalizează o astfel de mișcare. El ne-a împlut de bucurie, de mângâiere și de speranță dulce în viitorul naționalității noastre. *Exempla trahunt.* Deci dacă vrednica prezintă a filialei din Putna, d-na Maria Piotrovski, va afla imitatoare între Românii din Bucovina, în scurt timp vom vedea înflorind în fiecare sat o filială a societății „Școala Română”, răspândind, asemenea celei din Putna, roadele culturii dătătoare de viață, căci fără de cultură ne stângem, precum arată statistica Bucovinei în deceniile din urmă. Din partea oamenilor, pe cari poporul Bucovinei 'i-a ridicat și 'i-a pus în fruntea sa, nu se lucră pentru cultura românească nimic. Noi Românii Bucoveneni suntem — pe lângă Țigani — unicul popor din Austria, care încă nu avem o pedagogie (preparandie), în care să ne crescem învățători pentru școlile noastre populare. Numai un pedagogiu are Bucovina, și acesta este german, ca și când Bucovina ar fi o provincie undeva în centrul Germaniei. Neavând din cauza aceasta învățători, nu putem înființa nici școli prin comunele românești. Din 100 de copii români cercetează la noi abia 12 școala. Și deputații nostri din Viena nu cer în „Reichsrath” dela guvern o subvențiune pentru sporirea învățământului popular din Bucovina, ci votează o rezoluțiune pentru sprijinirea învățământului popular din Tirol, unde el este în floarea cea mai frumoasă, căci acolo din 120 de copii, cari umblă la școală, sunt obligați să o cerceteze numai 100, ear' restul de 20 umblă voluntari preste timpul obligat, și unde populațiunea este cu mult mai avută, decât la noi. Bine își mai cunosc și deputații nostri misiunea lor!

„Candela” se plânge în nr. 2 a. c., cumcă școala de meserii din Cernăuți este cercetată numai de 10 gr-orientali. Câți din acești 10 gr-orientali sunt Români, și câți Ruși, aceasta se teme „Candela”, să ni-o spună. Noi credem, că poate vor fi 2—3, sau poate nici un Român. Tot „Candela” ne spune, că numai înzădar a mijlocit venerabilul nostru consistor metropolitan, ca să încuviințeze părintescul guvern din fondul religionar gr-oriental suma anuală de 600 fl., din care să se creeze stipendii pentru elevii gr-or. dela școala de meserii, înzădar, căci nu se află competiții apti. Noi dicem: Zădarnică este plângerea „Candelei”, zădarnică este toată mijlocirea și toată stăruința consistorului. Lucrurile așa cum sunt, sunt cu totul naturale. Ne-am mira, dacă ar umbla mai mulți

gr-orientali la această școală, decum umblă. Oamenii pierd din vedere, că această școală, fiind nemțească, nici nu este creată pentru populațiunea gr-or. din Bucovina, care, nefiind nemțească, nu poate lua parte la ea. Schimbați limba de învățământ, domnilor, și îndată se vor schimba și trebile! Când s'a creat această școală, nu s'a luat în privire a satisface o trebuință reală a țării, ci scopul creării ei a fost germanizarea meseriașilor din Bucovina. Pentru germanizare lucră la noi aproape toate școlile, dela cele, în care se învață A, B, C—până la universitate. Dacă voim, ca să nu-i ajungă pe meseriași români din Suceava, Rădăuți, Sireți, Câmpulung etc. soarta celor din Cernăuți, cari s'au stins, încât n'a mai rămas nici urmă de ei, atunci să ne împlinim datorința și să lucrăm cu energie, ca să se înființeze în Suceava o școală de meserii românească cât de curând. Să nu așteptăm, până-ce străinismul îi va înghiți și pre acestia, ce ni-au mai rămas. Meseriașii nostri vor căpeta o școală de meserii, dacă vor alege deputați vrednici, căci cei de până acum nu cunosc trebuințele populațiunii românești, sau chiar pun câte odată interesele lor personale mai pre sus de interesele alegătorilor lor, precum o făcu vara trecută deputatul Sucevei în cestiunea alegerilor comunale. El adevărat nu a voit să-și dea votul seu partidei românești. Doi dintre deputații nostri au vorbit în anul acesta în Reichsrath: dl Mitrofanovici în interesul clerului din Dalmatia și dl Grigorcea în interesul velnișilor din Bucovina. Ce idealist sublim este dl Grigorcea! Velnișii ne trebuiesc, nu școli românești! Care este activitatea oamenilor nostri politici pe terenul școlii în timpul din urmă? Ei au creat în Cernăuți o școală de meserii nemțească, o școală agronomică tot nemțească, au cerut înființarea unui al doilea gimnasiu în Cernăuți nemțesc, ei formează comitete pentru înflorirea teatrului nemțesc din Cernăuți etc. etc. Ce înțeles oare să aibă o școală agronomică nemțească în Bucovina, unde mai toți agronomii sunt Români?

Multe și mari sunt rătăcirile și păcatele oamenilor nostri politici. Nu le numărăm mai departe, căci ni se amărește sufletul, cugetând la ele. Să ne înturnăm dară îndrăgind la raportul doamnei Maria Piotrovski despre filiala din Putna. Sub împregiurările de astăzi este el pentru noi o adevărată mângâiere. El va însemna, dacă va afla imitare și prin alte sate, începutul unei ere nouă în cultura noastră. Eată cuprinsul acestui raport: Constituindu-se comitetul în 18 August 1884 'și-a dat cea mai mare silință de a câștiga membri pentru filială, mai cu seamă din popor, arătându-i scopul frumos al societății, convingându-l despre necesitatea unei astfel de societăți și despre lipsa și foloasele unei culturi mai înalte la popor. Convinși fiind mulți săteni din comuna Putna despre acest bine, s'au înscris ca membri. Era o bucurie de a-i vedea

discutând despre necesitatea societății îndeobșce și a filialei în special, și îndemnându-se unul pre altul la înscriere, cu speranța, că în oareșicare timp vor vedea ei, sau fiii sau nepoții lor, fructele frumoase ale acestei întreprinderi. Ce însuflețire nobilă a produs în poporul din Putna înființarea filialei „Școalei Române” arată următorul fapt:

Înainte de sărbătorilor Crăciunului se adresă învățătorul școlii de aici către filiala din loc cu rugămintea, ori de n'ar fi filiala dispusă, să dea unor scolarci sirguincioși, dar' s'ermani, premie sau ajutoare. Comitetul decise, să facă în scopul acesta o colectă, la care au contribuit prelungă cassa filialei mai mulți gospodari și gospodine române, ba și Germani și chiar Israeliți. Unii contribuiri bănesce, ear' alții adunară lucruri pentru copii. Nevestele pregătiră schimburi, unele aduseră saluri, altele tulpane ș. m. a., întrecându-se unele pre altele în contribuiri. La această colectă au contribuit și persoane din alte sate. Se vede, că oamenii ar da, ar lucra pentru progresul și binele comun, numai ar trebui să fie cineva, care să-i îndrepte și să-i povățuească, cum se facă. Românului îi este înăscută binefacerea, care încă nu s'a stins în el cu totul, deși trăiește în atingere Țilnică cu alte popoare mai puțin inclinate spre acest obicei nobil.

Pe banii încasați s'au cumpărat îmbrăcăminte pentru băieți și copile. În ziua de Iordan după sfințirea apei și împărțirea nafurei se adună mai tot satul și toți scolarii și scolarile la sf. biserică din sat, uude, după cum hotărâse comitetul, aveau să se împărțească darurile. După o cuvântare acomodată ocaziunii acesteia, ce o ținu Cucernicia Sa dl paroch local Ioan Piotrovski, împărți prezidenta filialei darurile, avorbind pre fie-care copil și dându-i învățăături și povețe potrivite. Patru copii sirguincioși, însă s'ermani, căpătară câte un rind de straie din cap până în picioare.

Celorlalți li se deteră daruri după sirguința lor, sau după trebuința și lipsa, ce-o aveau, așa că nu rămase nici un copil neîmpărțit. Fețele cele vesele ale copiilor, cât și ale poporenilor prezenți, erau bune de model pentru un pictor, ca să zugrăvească „Bucuria”. În urmă ținu doamna prezintă către popor o cuvântare, desfășurând binefacerea, ce s'a făcut cu această ocaziune, mulțumind domnului învățător Dumitru Nedelcu pentru conducerea înțeleaptă a copiilor, și mulțumind poporului pentru darurile contribuite și pentru participarea la festivitatea aceasta. Sfîrșind doamna prezintă cuvântarea aceasta răsurnă mulțumiri din toate părțile din mijlocul poporului: „Să trăiască doamna preuteasă! să trăiască părintele nostru domnul Piotrovski! să trăiască dl învățător Nedelcu! Ei sunt urătorii binefacerii de ați, ei sunt bucuria și fericirea copiilor nostri. Ție-i Ddau îndelung! Așa tre-

buia să fie de mult, apoi ați ar fi mai bine, dară n'au avut cine să ne povățuească”.

Noi dicem: *Vox populi, vox dei.* Ține-i Doamne! binecuvintează activitatea lor și fă, ca spiritul lor să pătrundă în tot sufletul românesc!

## Cronică.

**Numire și transferare.** La judecătoria cercuală din Năsăud a fost numit de scriitor Desider Barthos fost diurnist la trib. din Dej. Dr. Cesar Kovacsics fost notar la judecătoria cercuală din Arad a fost transferat în aceeași calitate la jud. cerc. din Caransebeș.

**Țirg.** Ministrul de agricultură, industrie și comerț a încuviințat ca Țirgul de țeară ce avea să se țină dela 6—9 Martie n. în comuna Ciocova (comit. Timiș) să se țină din 16—20 Aprilie a. c.

**dl Const. Bărcănescu,** redactorul foaiei „Doina”, va sosi Joi în 26 Martie a. c. aici în Sibiu, pentru a participa la concertul „Reuniunii române de cântăci din Sibiu”, executând partia pentru tenor-solo din opul „Cruciati” de Gade. Concertul va avea loc în 29 a lunei cur. Detaliurile vor urma cu altă ocaziune.

**O nouă catedră la universitatea din Budapesta.** Studenții sârbi dela universitatea din Budapesta în număr de 27 au adresat ministrului Trefort o petițiune în care cer să se înființeze o catedră separată pentru limba și literatura sârbească. Petițiunea e basată: 1. Pe poziția Ungariei față de Orient și popoarele orientale, pe misiunea culturală existentă și proverbială a Ungariei în Orient, precum și pe relațiunile ce rezultă din această misiune și devin din Ți în Ți mai intime; 2. Pe legătura ce există între Ungaria, Croația și Slavonia în privința politică și socială (limba literară sârbească e identică cu cea croată); 3. Pe împregiurarea, că mulți fii ai Ungariei aplicându-se ca funcționari în părțile sârbești ale Ungariei, au lipsă de limba sârbească; 4. Pe § 19 al artic. de lege XLIV din 1868 care sună: că la universități încât până acum nu exsistă, au să se înființeze catedre pentru limbile usuate în țeară. În sensul acestei dispozițiuni la universitatea din Budapesta s'au și sistematizat deja de mult catedre pentru limbile germană, română și italiană. — Rectorul magnific al universității Dr. Desider Bita, către care s'au adresat studenții sârbi ca să le spriginească petițiunea, a declarat că el privește cererea de basată și vrednică de luat în considerare și că e gata a se întrepune pentru împlinirea cererei atât la senatul academic, cât și la ministru.

**Congresul literaților sudslavici.** Diarul „Pozor” din Agram ocupându-se în primul articol dela 23 l. c. n. de oprimă congresului literaților sudslavici observă, că precând în Budapesta e permis să sârbatorească în mod ostentativ rescoala din 1848, pe atunci congresul literaților din Croația e oprit. — Acesta nu e lucru nou. Reuniunea de maghiarizare din Ardeal agitează, conturbă pacea dintre naționalități ba putem Țice că provoacă și e salutată cu un deosebit entusiasm; statutele reuniunii femeilor române din comitatul Sătmăruului sunt respinse, poliția

## Foia „Tribunei”.

### Teoria lui Rösler.

(Urmare.)

Așadar' chiar de vom presupune, că pentru d. Xenopol textul latin al Analelor din Fulda nu era destul de clar, era în tot cazul o datorință a d-sale ca mai înainte de a pune pe hârtie o părere atât de absurdă, înainte de a construi o împărăție fantastică a Bulgarilor în Țeara-românească, să vadă totodată ce Țice și scriitorii bizantini.

Și dacă d. Xenopol ar fi consultat pe Constantin Porfirogenitul, născut cu puțin ani în urma acestui rebel, ar fi aflat că dînsul descrie rebelul acesta în modul următor:

„Simeon principele Bulgariei aflând că flota Grecilor a intrat pe rîu și voiesce să treacă pe Unguri în contra sa, făcu funii sau lanțuri tari și foarte groase, ca să impedece cel puțin pe Unguri să nu treacă pe celelaltă Țermure al rîului; și astfel la început Ungurii nu putură să debarce. Stînd astfel lucrurile, Mihail Barcala de care am amintit mai sus, și alți doi marinari cu dînsul, luându-și scuturile și săbiile, săriră numai decât afară din corabie curagioși, tăiară funiile sau lanțurile și deschiseră trecerea pentru Unguri.”

Tot astfel ne relatează și Leo Gramaticul, scriitor de pe la anul 1013.

„Împăratul Leo”, Țice dînsul — „trimise pe Niceta numit și Scler cu corăbii la Țermurii Dunării ca să ducă daruri Ungurilor și să-i afte la resbel în contra lui Simeon. Ungurii trecură Dunărea și cuprinseră toată Bulgaria.”

Așadar' înșiși scriitorii bizantini ne spun, că corăbiile Grecilor au trecut pe Unguri în Bulgaria-Bizantină, dar' nu pe Greci în fabuloasa împărăție a Bulgarilor din Țeara-românească. Și în fine nimic despre o luptă închipuită a Grecilor cu Bulgarii pe pămîntul Țerii-românești.

La toate aceste false expuneri, aberațiuni fără de margini, concluziunea d-lui Xenopol este: „Bulgaria se întindea cel puțin în vremea antăului imperiu bulgar și pe rîpa stîngă a fluviului asupra Moldovei, Valachiei și Transilvaniei.”

Și care este epoca aceasta?

Răspundem după dl Xenopol, dela Asparuch 678 și până la căderea imperiului bulgar — în 1018, așadar' până în epoca lui Ștefan regele Ungariei.

În fine încă o ultra-extravaganță.

D. Pic se încearcă a întinde Bulgaria Balcanilor numai asupra Țerii-românești și a Transilvaniei. D. Xenopol însă o extinde ca fapt pozitiv chiar și asupra Moldovei.

Moldova mai mult, Moldova mai puțin, nici un scrupul de conștiință pentru Domnia-sa.

E locul acum aici să vedem, cari sunt în general părerile d-lui Pic asupra tuturor argu-

mentelor sale, argumente, pe cari d. Xenopol le-a copiat cu atîta aviditate și cu atîta exagerare.

„Istoria poporului bulgar”, Țice d. Pic, „joacă în Peninsula-Balcanică și astfel aflăm istoria Bulgariei reprezentată mai cu seamă în istoria Țerilor dela Hem, dar' dacă Bulgaria a avut vre-o parte oare-care în istoria popoarelor dela nord, și anume cîtă parte despre această slavistică vechiă, nu ne poate spune decât foarte puțin, ear' lucrările mai nouă se mărginesc simplu de arată numai puținul acesta, fără a se dimite în desbaterea cestiunii, astfel că cestiunea aceasta din lipsa probelor demne de credință trebuie considerată ca una ce încă nu e rezolvată definitiv.”

Așadar' chiar înaintea slavistului Pic, toate probele de cari vorbește dînsul, încă nu sînt demne de credință, cestiunea nu e rezolvată definitiv.

Înainte d-lui Xenopol însă adevărul este pozitiv, cestiunea este rezolvată definitiv.

Eată unde poate să ajungă caricatura chiar și în istorie.

### 3. Episcopia Milcovei.

Așadar' pe cronicarii bizantini, d. Xenopol nu 'i-a cetit, nu 'i-a studiat.

Să vedem cum stăm cu colecțiunile de documente.

„Episcopul Cumanilor, ne spune d. Xenopol, era același, care mai din vechi se numia al Milcovului, aședat pe pârul cu același

nume între Ținuturile Putnei și al Rîmnicului. Asupra acestei episcopii, al Milcovului avem un document din 1096, în care Laurentiu episcopul ei, cere ajutor dela Secui pentru a repara biserică cea întemeiată de străbunii lor, și care acum era ruinată” (pag. 129).

Ear' cu puține rînduri mai la vale:

„Secuii întemeiatorii ei (a episcopiei Milcovului) se supărară pentru această schimbare a titlului bisericeii lor” (adeacă a episcopiei Milcovului în Episcopia Cumanilor).

Resultă așadar' din cele Țice de d. Xenopol:

1. Că avem în privința episcopiei Milcovului un document din anul 1096, document publicat de Benkö în opera sa Milcovia I, 55.

2. Că episcopia Milcovului era întemeiată de Secui.

3. Că episcopia aceasta a Secuilor era aședată pe pârul cu același nume dintre Ținutul Putnei și al Rîmnicului, adeacă pe pârul Milcovului de pe Țeritură Țerilor române.

Cum stau însă toate lucrurile acestea în fața istoriei?

Istoricul Slötzer în scrierea sa „Kritische Sammlungen zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen” se exprimă în următorul mod:

„Ceea-ce a scris pe lung și pe larg Benkö în Milcovia sa despre o episcopie a Milcovului mult mai vechiă (decât episcopia Cumanilor) sînt aproape toate fabule, și în parte inventate de dînsul în folosul Secuilor sei.” (pag. 500).

\*) Const. Porphyrog. (Despre administrațiunea imperiului). Ed. Bonn. 238.

\*) Leo Grammat. Chronographia. 267—268.

\*) Pic, Abstamm. d. Rum. 70.

și toate organele administrative sunt comandate să închisă. Au drept cei ce susțin că avem să ne bucurăm că treburile merg așa precum nici noi n'am fi în stare să-i minăm mai repede spre slăbirea lor.

**Representarea piesei „Ovid”.** Sâmbătă seara s'a reprezentat pentru prima oară în sala Teatrului Național din București piesa d-lui V. Alexandri „Ovid”. Sala era strălucită. Regele și Regina României au asistat la prima reprezentație și au aplaudat adeseori. D-l prim-ministru I. C. Brătianu încă era printre aplaudatorii cei mai entusiști deși se dice că de șese-spredece ani nu a mai fost la teatru. Poetul autor a fost chemat după fiecare act și încercat de coroane. Între coroane au fost și acele în argint date autorului lui „Ovid” decătră M. S. Regina, a comitetului dela „Intim-Club” în lauri și aur, a comitetului teatrului, a doamnei Pia Brătianu și altele dela amicii și admiratorii poetului român. La a doua reprezentație au luat parte în mare număr și membrii Academiei Române ca invitați ai d-lui Alexandri.

**Conferență militară la București.** Luni se va ține la cercul militar din București o conferență asupra „Focului de rebel” prin căpitanul Lambru.

**Foc îngrozitor.** Din New-York se telegrafează că alaltăieri noaptea a erupt în Chicago în hotelul Langham un foc atât de furios încât prelungea toate încercările pompierilor a a prefăcut în cenușă toată clădirea. Un număr mare de pasageri și-au aflat moartea în flăcări. Numărul victimelor se urcă preste șesedecei.

## Scolastic.

### Lucrul de mână

în scoalele de băieți și în institutul pedagogic. (Raport prezentat în urma însărcinării ven. consistor archidiecean, corpului profesoral dela seminarul „Andreian”.) (Urmare.)

Mesăritul, sculptura în lemn, papetăriile s'au aflat cu deosebire potrivite pentru dezvoltarea gustului estetic, pentru exercițiul ochiului, pentru deprinderea mâinii și a corpului, precum și pentru stăruirea plăcerii pentru ocupație, va să dică pentru promovarea educației, de aceea ele se recomandă mai ales pentru introducerea în scoalele primare. La lucrul cu metale s'a indicat pericolul de foc, ce ar rezulta din folosirea fistulei la înădăire, ear' lucrurilor cu firez conturur se ascrie mai puțină valoare pentru scopurile pedagogice, de aceea s'au recomandat mai puțin.

În raportul final redactat în conferența participanților, se cuprind următoarele tесе asupra lucrului de mână, pre cari le extragem aici după opul amintit al lui Elm.

„I. Lucrul de mână, a cărui legătură cu scopurile educației au fost intenționate de „sute de ani de pedagogii cei mai eminenți”, întregese în mod armonios dezvoltarea de până „acum a tinerimii de sex bărbătesc și pe lângă „urmărirea scopurilor stabilite de educație, „el în mod însemnat contribuie la dezvoltarea „vieții cetățenești.

„II. Însemnătatea lucrului de mână se cu-prinde 1) în aceea, că satisface impulsului înăscut „spre activitate; 2) că fiind de-apurarea în

Gebhardi în istoria Ungariei:

„Documentul episcopului din Milcov, ce se pretinde a fi din anul 1096, conține atâte erori cronologice, încât nu poate fi considerat, decât ca o nouă invenție” (Tom. IV. 524).

În fine Engel:

„Eu sunt deplin înțeles cu cele ce scrie d. consilier aulic Slötzer când dice: Ceea-ce a scris Benkö pe lung și pe larg despre o episcopie a Milcovului, mult mai veche (decât episcopopia Cumanilor) sunt aproape toate fabule” (\*).

Ear' cu privire la documentul din 1096 Engel este de părere, că documentul acesta nu poate să fie decât din epoca de pe la 1518.

Așadar' critica istorică a stabilit astăzi cu unanimitate, că despre o episcopie catolică a Milcovului pe la anul 1096 nici vorbă nu poate să fie, că documentul dela 1096 este o simplă falsificație a lui Benkö, sau în cazul cel mai favorabil, documentul nu este decât pe la anul 1518.

Ne întrebăm acum, cum vine d-l Xenopol, să susțină o fabulă atât de ridicolă, episcopia Milcovului pe la anii 1096, fără să fi cetit cel puțin pe Slötzer, pe Gebhardi, pe Engel, fără să știe că documentul dela 1096 nu merită în știința istorică nici o credință, sau în cazul cel mai favorabil data este falsă. (Va urma.)

\*) Engel, Geschichte der Moldau und Walachei. II. 99.

„strînsă legătură cu intuițiunea, desvoaltă întesul, mărește plăcerea la lucru și contribuie la „cuprinderea mai cu înlesnire a materialului de „învățămînt; 3) că contribuie, în mod însemnat „la formarea caracterului; 4) că face pre elevi „mai apti pentru economia vieții cetățenești”.

„III. Pentru metoda instructivă în lucrul „de mână, pentru progresele gradat și pentru „ajungerea la ținta dorită, sunt a se scoate „normele din însăși firea și scopul instrucțiunii „în lucrul de mână”.

„IV. Exercițiile în lucrul de mână se se „adopteze principiilor puse în lucrare prin gră-dinile fröbaliene și se se continue în întreg „cursul scolă”.

„V. În scoalele populare și în cele medii, „instrucția în lucrul de mână se poate aduce „în legătură folositoare cu desenul, cu ma-tematica, geografia, fizica, istoria naturală, pentru „a contribui la realizarea scopurilor scoalei.”

„VI. Instituirea de ateliere pentru lucru „de mână în școală, e o necesitate generală im-perativă.”

„VII. Cu privire la poziția, ce lucrul de „mână ocupă în instrucțiunea școlară, se reco-mandă introducerea lui în seminarii și pre-barandii.”

În anul 1884 s'a ținut în Lipsa în ferii earăși un curs pentru învățători, la care au participat și 3 conlocuitori Sași, trimiși anume de consistoriul lor, ca să studieze cestiunea lucrului de mână, și după cum sîntem informați prin o notiță din „Pedagogium” scriere pedagogică de A. Dittes lucrul de mână s'a introdus acum odată ca facultativ în seminariile din ... și ...

Tot în anul 1880, la inițiativa „societății filantropice” sileziane și în urma stăruin-țelor senatorului municipal de Schenkendorff se hotărî înființarea unui atelier pentru școlari în Görlitz, în care copiii să aibă ocaziune a-și exercita mîna și ochiul prin lucrări, cari stau în legătură cu învățămîntul școlar. Pentru a pute executa însă această idee cu succes se hotărî mai întâiu înființarea cursului pentru învățători, pentru a le da lor mai întâiu ocaziune a se familiarisa cu metoda predării lucrului de mână. Specialitățile predate au fost cam aceleași ca și în cursurile din Lipsa și Dresda. Oarele de lucru erau Mercurea și Sâmbăta d. a. dela 3—7 oare. În aleași an apoi se deschise și atelierul pentru școlari, în care copiii lucrau în 4 departamente, câte 2 oare pe săptămână, avînd a plăti un didactru de 2 mărci pe lună, cei mai săraci 50 bani.

Numărul cursierilor a fost 90. În broșura „Der praktische Unterricht” eine Forderung der Zeit an die Schule, Breslau, Hirt 1880 (Instrucțiunea practică, o cerere a timpului cătră școală), autorul Emil de Schenkendorff, pe lângă interesante desfășurări teoretice și practice, stăruiește asupra lucrului de mână, nu numai ca factor în educație și în promovarea scopurilor scoalei, ci mai ales și ca factor pentru promovarea industriei casnice și pentru delăturarea desastrelor economice în ținuturile bătute de catastrofe elementare. În legătură cu aceste el și stăruiește cu toată căldura pentru înființarea de reuniuni pentru promovarea industriei domestice, un lucru, care merită toată atențiunea și a bărbatilor nostri de influență, cari au inimă deschisă pentru lipsele poporului.

Trecînd dela Germania, unde cestiunea se tractează cu seriozitatea și temeinicia caracteristică rasei germane, la alte țeri, aflăm în prima linie țerile nordice Svedia și Norvegia, cari în această privință au instituțiuni, ce stau alături cu scoalele lor populare de cel mai bun renume. Începuturile introducerii lucrului de mână în scoalele de băieți datează aici dela a. 1854, când se făcu prima încercare în această direcțiune în orașul universitar Upsala. Mai mulți ani puțin băgată în seamă această înnoire, ea căpătă un puternic avînt prin anii 1866, când, în învecinata Finlandă, lucrul de mână începă a se introduce, după cum cetim la H. Elm op. cit., la inițiativa lui Uno Cygnaeus, în scoale private și asile din motivul efectelor sale binefăcătoare asupra educației. În a. 1870 în Finlanda lucrul de mână deveni obligator pentru toate scoalele populare, în Svedia însă rămase tot facultativ.

Neputînd căpăta până acum scrierea directorului Palmgreen din Stockholm asupra lucrului de mână în scoalele svediane, dăm tot pe basa scrierilor lui Elm și Schenkendorff, unele amănunte despre starea afacerii în Svedia. Două direcțiuni sînt, în cari se desvoaltă în regatele nordice cestiunea lucrului de mână; una țintesce la introducerea lucrului de mână în organismul scoalei de învățămînt, din motivul influenței asupra educației; școala din Nääs, întemeiată și susținută de filantropul Abraham Abrahamson, corespunde acestei direcțiuni; alta voia să fie lucrul de mână cultivat în scoale anumite de specialitate, cu scop de a avînta industria. Acestei direcțiuni servește școala din Cläströpp.

În urmarea direcțiunilor acestora deosebite, în școala din Nääs, corespunzător scopului de educație, instrucțiunea se predă prin puteri didactice cu cultură pedagogică, în cea din Cläströpp, earăși conform scopului ce se urmărește, prin măiestri meseriași. Chiar și în școala din Nääs însă, e accentuată mai ales practica, căci pe lângă comput, geometrie, istorie naturală și fizică, limba

maternă, pedagogie și desen, se învață lucrul de mână cu scop de a cunoaște și a manua diferitele unelte de mesărit, lemnărit, strugărit, faurărit, la cari se adaugă exerciții în repararea și confecționarea uneltelor mai simple din casă și curte, de mobile simple, de caré simple și obiecte de faurie.

În scoalele din Stockholm lucrul de mână, ca facultativ, e introdus în clasele 6 și 7 ale scoalelor elementare. Admiși sînt numai copiii, cari excelează prin diligență și bună purtare în școala de învățură, va să dică lucrul de mână se privește ca un fel de premium diligentiae. Timpul menit pentru lucru de mână e 2½ oare pe săptămână și pentru despărțămînt, 20% din venitul lucrurilor făcute de copii și vîndute, cad în folosul copiilor, cărora se mai concede a face în școala de lucru obiecte, de cari au trebuință părinții în economia lor casnică. Cu deosebire se amintesc, ca școala cea mai bine organizată, școala condusă de A. Palmgreen. Aqi instrucțiunea în lucrul de mână e astfel răspîndită în Svedia, încât se află în 400 școale ateliere, ear' 329 școale sînt anume întocmite pentru folosul special al meseriașilor și al industriei.

(Va urma.)

Dr. D. P. Barcianu.

## Economie.

Expozițiile agricole sînt în România la ordinea zilei. România ca o țeară agricolă are chemarea să progreseze în cultivarea pămîntului și a vitelor. Ne cade bine când sîntem în poziția de a constata la frații de dincolo de Carpați progres în isvoarele de bogăție ale Românilor. Reproducem întreprinderea încurajatoare a județului Ilfov precum urmează:

### Comițiul agricol al județului Ilfov.

#### Concurs

de vite, horticultură și arătură între plugarii săteni.

Comițiul agricol va organiza o expoziție de vite și horticultură cu produse derivate, și un concurs de arătură între săteni.

Expoziția se face în localul școalei de agricultură dela Herăstrău și va fi deschisă cătră finele lunii Aprilie. Ziua deschiderii se va publica mai târziu.

La expoziție pot lua parte toți proprietarii și crescătorii de vite, fabricanții de mezele și articoli de cărnărie; grădinarii și persoanele private, care se ocupă de grădinarie și plugarii săteni.

Se vor primi la concurs și se vor acorda premii pentru obiectele din următoarele categorii.

#### I. Horticultura.

1. Flori cultivate în florării și resadnute.
1. Pentru cea mai bogată colecțiune de palmieri.
2. Cea mai frumoasă colecție de Dracaene.
3. Colecțiuni de plante cultivate în florării calde (serre) bune pentru cultura în saloane.
4. Colecțiuni de Camellii înflorite de Cincrarii și Primula chinensis.
5. Cea mai mare și mai variată colecție de Mixandre înflorite.
6. Cele mai frumoase colecții de pansele (Viola tricolor) și Pelargonii.
7. Cea mai mare colecție de flori și plante crescute în ghiveciuri.
8. Cea mai frumoasă și mai variată colecție de plante și flori pentru împrejmuirea parterelor din pașiști (bordure).
9. Colecții de ori-ce alte flori pentru cultura în liler, cum garoafe, mușcate etc.
10. Buchete de masă și de mână, arangiate cu gust, și coroane alcătuite din flori artificiale.

#### 2. Pomi roditori și fructe.

11. Tot felul de pomi roditori cultivați în pepiniere și grădini cu o perfecțiune deosebită.
12. Pentru fructe proaspete iernate.
13. Fragi și căpșuni cu fructe obținute prin cultura forțată în oale, sau în cultură liberă.

#### 3. Legumi și verdețuri.

14. Pentru cea mai mare și mai frumoasă colecțiune de legumi și verdețuri, cum: castraveți, dovleci, pătlăgele roșii și vinete sau albe, ardei, ciuperci, mazăre verde, fasole, bob, bame, sparanghei, ridichi de lună, morcovi, păstărnaci, hrean, pătrunjeli, tarhon, țelină, ceapă, usturoiu, gulii, conopide, lăptuci, cartofi timpurii, cicoare și salate, spinac, macriș etc.

#### 4. Arte și industria horticolă.

15. Planuri și desennuri de grădini, parcuri, chioșcuri.
16. Flori și plante uscate, arangiate în plan sau în relief în cadrate sau în buchete.
17. Colecții de tot soiul de scule întrebunțate în grădinarie.

Observație. Persoanele care doresc a lua parte la această expoziție vor vesti direcțiunea școalei de agricultură dela Herăstrău, cel puțin cu 5 zile înainte de deschiderea expoziției, înaintînd în același timp o listă de obiectele ce vor să expună, și de spațiul necesar în metri pătrați pentru arangierea lor.

Cheltuielile de transport până la localul expoziției vor fi rămase în sarcina exposanților.

Cu privire la tutoret plantelor sau obiectelor sînt însărcinați comisarii aleși de comiții; însă arangierea se va face de exposant în înțelegere cu comisarii.

Pomii roditori sau alți arbori și arbuști de ornament scoși din pepinieră dacă nu va permite locul se vor arangia afară din localul expoziției; trebuie însă să fie plantați în galeți sau cel puțin rădăcinile să fie învăluite în mușchi.

După închiderea expoziției în timp de 5 zile cel mult toți exposanții sînt datori să-și ridice plantele și obiectele expuse.

## II. Concursul de vite.

1. Vite de prăsilă: Armăsari și iepe, căr-lani și cărlane, tauri și vaci, mînzăți și mînzate, turmăci și bivolițe, berbeci și oi, vieri și scoafe.

2. Vite grase și de muncă: Boi, vaci, berbeci și rîmători, îngrășate pentru măcelărie; cai, boi și bivoli de muncă.

3. Produsele derivate: Unt proaspăt și topit, lapte și brînzeturi diferite; pastramă caiseruri, ghiudemuri, salam, cărnați, bulionuri, șunci, sirec și alte preparate analoge; pește sărat și afumat; marinate diferite.

Se vor deosebi ramele locale de cele străine; ear' vitele expuse de cultivatorii săteni se vor premia deosebit.

Observație. Proprietarii vitelor din capitală le vor inscrie cu cel puțin două zile înainte de deschiderea concursului; ei le vor trimite în ficare zi la expoziție dela oarele 1—5 p. m., însoțite de servitorii care să le îngrijească.

Agricultorii și crescătorii de vite din județ vor vesti asemenea direcțiunea școalei cu cel puțin 5 zile înainte de deschiderea concursului, pentru-ca comițiul să poată lua măsurile cuvenite pentru local și hrană; vitele aceste vor fi întreținute pe socoteala comițiului, însă proprietarii lor sînt obligați a trimite om care să le îngrijească.

## III. Concursul de arătură între plugarii săteni.

Odată cu expoziția de agricultură și vite se va face și un concurs de arătură între plugarii săteni din acest județ.

La distribuirea premiilor pentru arătură se va ține seamă de starea vitelor și a instrumentelor arătoare. Rarițele sînt excluse dela concurs. București, 28 Februarie 1885.

Președinelă comițiului: D. Gr. Ghica.

(Iancu Marghiloman.

P. S. Aurelian.

Vice-președini: N. R. Danilescu.

Secretar: Panu Constantinescu, C. D. Pa-

riano, D. M. Bragadir, D. Patulius, N. Fleva, S. Dimcea, A. Pascalu, C. Ștefănescu, A. Persu, N. R. Filitis, V. Ghica, P. Rîureanu, D. Popescu.

## Posta ultimă.

Budapesta, 24 Martie n. Proiectul pentru reforma casei de sus s'a primit în casa magnaților ca basă pentru desbaterea specială.

Londra, 24 Martie n. Tonul diarelor oficioase în contra Rusiei devine pe zi ce merge tot mai răsunător. Diarul ministerial „Daily News” scrie: „Mărturisim că nu înțelegem cum s'ar pute susține pacea, dacă Rusia nu abdică dela pretențiunile sale. La cazul dacă Emirul, cu privilegiul întălnirii sale cu lordul Dufferin în Rawal-Pindi, în săptămîna viitoare va provoca-o pe Anglia ca să îl apere în contra invasiunii rusești, Anglia nu va pute denega această recercare și atunci războiul nu s'ar mărgini numai în Asia.” Toate diarele constatăcă cu satisfacere, că la granițele afgane stă gata de război o trupă engleză de 50.000 soldați; corespondentul din Calcutta al lui „Times” cere însă ca Anglia să fie gata a mai pute trimite în India 50.000 de soldați. „Daily News” comunică din Varna, că s'au început pertractări între Rusia și Turcia pentru o neutralitate a celei din urmă în cazul unei erumperi de război. După cum se vorbește nu ar domni nici în sinul cabinetului o înțelegere cu privire la dificultățile rusești. Ministrul de comerț Chamberlain privește motivele rusești pentru înaintare ca îndreptățite și pledează prin urmare ca Anglia să cedeze și să se trimită Emirului îndrumări în acest sens.

În Constantinopol se luptă, după cum se scrie, două partide dintre care una sfătuiește Sultanului alianța Rusiei, ear' ceealaltă a Angliei.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

## Extrase din foaia oficială.

## Edicte:

— Din partea tribunalului din Caransebeș se provoacă ereții după Ionica Lințu născ. Terebuga, a-și însușea drepturile de ereditate în 45 de zile la tribunalul din Caransebeș.

— Din partea tribunalului din Bistrița se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Georgiu Pfingsgraff, a-și le însușea în 45 de zile.

## Concursuri:

— Un post de magistrat postal în comuna: Aranyos-Medgyes (com. Sătmár). A se trimite concursurile în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Oradea-mare.

— Un post de oficiant de comptabilitate cl. III. la oficiul reg. de dare din Careii-mari (com. Sătmár). Concursurile sunt a se trimite în 2 săptămâni la inspectorul reg. de dare de acolo.

— Un post de magistrat postal în comuna Letres (com. Bistrița-Năsăud). Concursurile sunt a se trimite în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Sibiu.

— Un post de magistrat postal în comuna Höltyvény (com. Brașovului). Concursurile sunt a se trimite în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Sibiu.

— Un post de magistrat postal în comuna Kis-Komlos (com. Torontal). A se trimite concursurile în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Timișoara.

## Sciri economice.

## Starea sâmbănăturilor în Ardeal.

(Urmare și fine.)

Comitatul Hunedoarei. În cercul Baia-de-Criș sâmbănăturile de toamnă, cu toate că ici-colo sunt în câțva atacate de șoareci, totuși sunt în stare bună, lucrările de primăvară s'au început, epidemia și aici domnește între vite. În cercul Geoagiuului-de-jos sâmbănăturile de toamnă încep frumos a înverzi, lucrările de toamnă se continuă foarte încet, lipsa de nutreț e puțin simțită, starea sanitară a vitelor e mulțumitoare. În cercul Orăștiei sâmbănăturile de toamnă au iernat destul de bine, din cauza timpului nefavorabil lucrările de primăvară nu se pot continua, boala de vite nu e în acest cerc. Mai departe în alte ținuturi ale acestui comitat sâmbănăturile de toamnă sunt frumoase, în unele locuri șoarecii cauzează daune mari; rapita e în o stare slabă și se tem mulți de perirea acesteia; lucrările de primăvară nu s'au putut începe. Lipsa de nutreț devine simțitoare, dar starea sanitară a vitelor în general e mulțumitoare.

Comitatul Târnavei-mici. În cercul Elisabetopol timpul, ce e drept, e nefavorabil; lipsa de nutreț e simțită; s'a constatat între vitele comute boala de gură și de unghii; în cercul Hususău sâmbănăturile de toamnă se

arată foarte slabe; lucrările de primăvară s'au început; starea sanitară a vitelor e îndestulătoare. În cercul Radnot sâmbănăturile de toamnă erau periclitate, însă acum mai în urmă e arăși dau semne de viață; lucrările de primăvară în curând se vor începe, nutrețul e foarte puțin.

Comitatul Cojocnei. În cercurile: Nadăș și Mociu starea sâmbănăturilor de toamnă, se poate numi îndestulătoare, lucrările de primăvară încă nu s'au început, nutrețul este de ajuns, tot astfel și starea sanitară a vitelor e mulțumitoare.

Comitatul Mureș-Turda. În cercurile superioare și inferioare ale Reghinului și în al Reghinului-săseșc sâmbănăturile de toamnă, deși au suferit puține daune, totuși devenind timpul earăși favorabil, s'au îndreptat; lucrările de primăvară încă nu s'au început, nutrețul e cam puțin, starea sanitară a vitelor e mulțumitoare. În celelalte cercuri ale comitatului sâmbănăturile nesuferind daune, se desvoltă bine, chiar și rapita s'a îmbunătățit; lucrările de primăvară sunt în ferebere; nutrețul e preste măsură scump, starea sanitară a animalelor e bună. În cercul Mureșului starea sâmbănăturilor de toamnă nu se poate constata, le strică în multe locuri mulțimea șoarecilor, lucrările de primăvară se continuă, nutrețul de vite e foarte puțin, dar starea sanitară a vitelor e mulțumitoare.

Comitatul Sibiu. În cercurile: Cisnădiei și Seliște sâmbănăturile au iernat bine și se desvoltă frumos, lucrările de primăvară încă nu s'au putut începe, nutrețul este de ajuns; starea sanitară a vitelor e îmbucurătoare.

Comitatul Selăgiu. Mai în toate părțile ale acestui comitat timpul a fost nefavorabil, temperatura aceluși era seacă aceluși se arăta noroasă și domoală, din care cauză sâmbănăturile au suferit în câțva, dar' spre mulțumire, acum încep a se îmbunătăți; lucrările de primăvară s'au început; lipsa nutrețului pentru vite tot mai tare devine simțitoare.

Comitatul Solnoc-Dobâca. În toate părțile comitatului temperatura a devenit favorabilă, de primăvară, astfel sâmbănăturile de toamnă se desvoltă bine; lucrul de primăvară se începe; lipsa de nutreț e generală. În unele locuri epidemia și acum bătute între oi.

Comitatul Turda-Arieș. În cercurile: Turdei, Trascăului și Iarei-infer. sâmbănăturile de toamnă nu au iernat prea bine, șoarecii încă li-au cauzat stricăciuni, dar' din cauza timpului favorabil încep a se îndrepta; lucrările de primăvară numai în unele locuri s'au putut începe, în cele mai multe ținuturi se ocupă încă tot cu gnoirea pământului; lipsa de nutreț aici încă devine simțită.

Comitatul Odorheiu. În cercurile: Odorheiu, Cristur și Homorod sâmbănăturile, cu puține excepțiuni, sunt în stare bună; lucrările de primăvară sunt încă numai pe la început. Lipsa de nutreț e generală, însă starea sanitară a vitelor e mulțumitoare.

Preste tot, timpul în săptămâna aceasta se arată schimbăcios. Cu deosebire vânturile reci prin unele părți

chiar împedecă pe muncitor în lucrările sale. E speranță însă, că timpul se va îndrepta și astfel cu bucurie vom pute privi spre domitorul naturii, ocupându-se cu lucrările de primăvară pe câmpurile înverzende.

„Cultivatorul“ din București spune că până acum recoltele în România se anunță pretutindeni în modul cel mai înveselitor.

Buletinul financiar al României. Cetim în „Românul“: Închidem săptămâna sub o bună impresiune, în ceea ce privește cursurile pentru valorile ce au fost cotate la bursă. S'au făcut afaceri în târgul cu termen, în Dacia-Români, Construcțiunii și Naționale.

Dacia-România au câștigat două puncte și jumătate la închidere, fiind cotate cu 302 $\frac{1}{2}$ —306—305.

Construcțiunile și-au menținut aproape cursul de ieri, făcând 245—245 $\frac{1}{2}$ —246.

Naționalele au început cu cursul de ieri dela închidere, și au sfințit prin a câștiga trei puncte și jumătate, fiind cotate cu 225—228 $\frac{1}{2}$ .

Agiul: 1230 $\frac{1}{2}$ .

Târgul de rimători în Steinbruch. În 23 Martie n. s'a notat: ungurești 46.1/2 grei 43.— cr. până 44.— cr., ungurești grei, tineri 46.1/2 cr. până 47.1/2 cr., de mijloc 45.— cr. până 46.— cr., ușori 45.— cr. până 46.— cr., marfă țerănească, grea 44.— cr. până 45.— cr., de mijloc 43.1/2 cr. până 44.1/2 cr., ușoară — cr. până — cr., românești de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci, grei 44.1/2 cr. până 45.— cr., transito de mijloc 43.— cr. până 44.— cr., transito ușori 43.— cr. până 44.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpeniți la gară.

## LOTERIE.

Tragerea din 24 Martie st. n.

Brünn: 63 23 88 20 76.

## Bursa de București.

Cota oficială dela 24 Martie st. n. 1885.

|                              |       |        |       |        |
|------------------------------|-------|--------|-------|--------|
| Renta amort. (5%)            | Cump. | 92.—   | vend. | 93.—   |
| Rur. conv. (6%)              |       | 89.—   |       | 89.1/2 |
| Acț. de asig. Dacia-Rom.     |       | 294.—  |       | 295.—  |
| Banca națională a României   |       | 1150.— |       | 1200.— |
| Impr. oraș. București        |       | 31.—   |       | 32.—   |
| Credit mob. rom.             |       | 194.—  |       | 195.—  |
| Acț. de asig. Națională      |       | 218.—  |       | 219.—  |
| Scrieri fonciare urbane (5%) |       | 84.—   |       | 85.—   |
| Societ. const.               |       | 238.—  |       | 239.—  |
| Schim 4 luni                 |       | —      |       | 30.—   |
| Aur                          |       | 12.1/4 |       | 12.40  |

## Bursa de Budapesta

din 24 Martie st. n. 1885.

|                                                               |        |
|---------------------------------------------------------------|--------|
| Renta de aur ung. 6%                                          | —      |
| " " " 4%                                                      | 98.25  |
| " " " 5%                                                      | 93.90  |
| Imprumutul căilor ferate ung.                                 | 147.—  |
| Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) | 98.75  |
| Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) | 122.50 |
| Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) | 109.50 |
| Bonuri rurale ung.                                            | 102.75 |
| " " " cu cl. de sortare                                       | 102.—  |
| " " " bănățene-timișene                                       | 102.—  |
| " " " cu cl. de sortare                                       | 102.—  |
| " " " transilvane                                             | 102.—  |
| " " " croato-slavone                                          | 102.—  |
| Despăgubire pentru dițma ung. de vin                          | 98.75  |
| Imprumut cu premiu ung.                                       | 119.25 |
| Losuri pentru regularea Tisei și Segedin                      | 119.25 |
| Renta de hârtie austriacă                                     | 83.40  |
| " " aur austriacă                                             | 83.80  |
| Losurile austr. din 1860                                      | 108.75 |
| Acțiunile băncii austro-ungare                                | 139.—  |
| " " de credit ung.                                            | 862.—  |
| " " " austr.                                                  | 310.50 |
| Argintul                                                      | 310.70 |
| Scrieri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“      | 101.—  |
| Galbeni împărțesci                                            | 5.79   |
| Napoleon-d'ori                                                | 9.78   |
| Mărci 100 imp. germane                                        | 60.55  |
| Londra 10 Livres sterline                                     | 124.50 |

## Bursa de Viena

din 24 Martie st. n. 1885.

|                                                               |         |
|---------------------------------------------------------------|---------|
| Rentă de aur ung. 6%                                          | —       |
| " " " 4%                                                      | 99.20   |
| " " " 5%                                                      | 93.80   |
| Imprumutul căilor ferate ung.                                 | 147.—   |
| Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) | 98.80   |
| Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) | 122.50  |
| Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) | 109.50  |
| Bonuri rurale ung.                                            | 103.—   |
| " " " cu cl. de sortare                                       | 103.—   |
| " " " bănățene-timișene                                       | 102.—   |
| " " " cu cl. de sortare                                       | 102.—   |
| " " " transilvane                                             | 101.75  |
| " " " croato-slavone                                          | 100.—   |
| Despăgubire pentru dițma ung. de vin                          | 98.50   |
| Imprumut cu premiu ung.                                       | 119.25  |
| Losuri pentru regularea Tisei și Segedin                      | 119.30  |
| Rentă de hârtie austriacă                                     | 83.25   |
| " " aur austriacă                                             | 83.60   |
| Losurile austr. din 1860                                      | 108.80  |
| Acțiunile băncii austro-ungare                                | 139.20  |
| " " de credit ung.                                            | 863.—   |
| " " " austr.                                                  | 310.75  |
| Argintul                                                      | 301.70  |
| Galbeni împărțesci                                            | —       |
| Napoleon-d'ori                                                | 5.81    |
| Mărci 100 imp. germane                                        | 9.791/2 |
| Londra 10 Livres sterline                                     | 60.55   |
|                                                               | 124.20  |

# Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU“

## în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

## Opuri din edițiune proprie:

„Amicul Familiei“. Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Va apăre în 1/13 și 15/27 și a unei în numeri câte de 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$  coale cu ilustrațiuni frumoase; și va publica articoli sociali, poezii, povești, piese teatrale, romanuri ș. a., — mai departe va tracta chestiuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; va petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindenea și a celorlalte populațiuni din patrie și străinătate; și prin umor dulce și satiră aleasă va năsi a face câte o oară plăcută familiei strivită de grijile vieții; și preste tot va năsi a întinde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România 10 fr. — lei noi. Cursul anului curent se începe cu novela, care a obținut „peana de aur“ destinată din partea noastră pentru premiarea celei mai bune scrieri beletristice române; și în Nr. 2 cu o piesă teatrală scrisă în versuri, care asemenea a fost premiată din partea noastră cu 200 franci în aur. Abonații noi vor primi gratis tot ce a apărut până acum din interesantul roman „Părintele Carthausi.“

„Preotul Român“. Diar bisericesc, scolastic și literar. Va eși în 14/16 și 8/30 și a unei; și va publica: a) articoli din sfera tuturor științelor teologice, tractate dogmatice, istorice, juridice, morale, pastorale etc.; b) articoli din sfera educațiunii și instrucțiunii religioase-morale, tractate pedagogice, didactice și catechetice etc.; c) predice, omilii, catechese și paraneze: pre Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni; d) istorioare novele și poezii morale; precum și ori-ce cuvinte înțelepte și amănunte aplicabile la elaborate religioase-morale; e) studii arheologice și documente istorice din trecutul bisericei române; f) legi și dispozițiuni privitoare la bisericile și școlile române confesionale; g) Revista evenimentelor, mai ales a acelor din sfera bisericească, scolastică și literară. Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. v. a. pentru România 10 fr. — lei noi.

„Cărțile Săteanului Român“. Gazetă populară ilustrată. Va eși în fie-care lună în numeri frumoși ilustrați, de câte o coală, și va publica: a) descrierea vieții câte a unui bărbat mai vrednic de amintire și recunoștința poporului român; b) cunoscințe din economie, industrie, medicină ș. a.; c) poezii vechi și nouă; mai cu seamă de acelea, cari ating mai deaproape pre poporul nostru și împregiurările în cari a trăit și trăește; d) povești populare, istorioare, fabule, anecdote, glume, proverbe și cuvinte înțelepte de învățătură și petrecere ș. a. Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 1 fl. v. a. Pentru România 3 franci — lei noi.

Abonații vor primi gratis mai multe portrete și alte icoane frumoase, afară de aceea își vor pute procura cu jumătate prețul mai multe opuri apărute în edițiunea noastră.

Colectanții primesc gratis al 5-lea exemplar.

Toate aceste trei diare cu toate premiile și favorurile abonate deodată, costau pe anul întreg numai 8 fl. v. a. pentru România 20 franci — lei noi plătiți și în marce postale.

Amor și dincolo de mormânt. Novelă de Ponson du Terail, tradus de N. F. Negruțiu. Prețul 30 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I., II., III. și IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colecta de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere învederită și apreciată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I. și II. Prețul fie-cărei e 40 cr. Ambele împreună 70 cr.

Poezii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pag. cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus dela 1 fl. 20 cr. la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda seau Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebuie să se însoare. Novelă de Maria Schwartz, tradusă de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Secretele alor trei nopți sau trei morți vii. Roman englez după Frankstein de Pamfilu J. Grapini. Prețul 50 cr.

Hermann și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Costantin Morariu. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlile populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petutulul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Joan St. Șuluti. Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebre; urmate de iertăciuni, epitafie ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu arheologic de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Micul margaritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci frumoși ilustrați pentru pruncii scolari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesci. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., legat 22 cr., 50 exemplare broșurate costau 6 fl., legate 9 fl., 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl. (Va apăre preste câte-va zile.)

Toate aceste 22 opuri de odată procurate, se dau cu prețul bagatel de 4 fl. a. v.

## Și alte mulțimi de opuri din toate ramurile literaturii.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.

Cărticică de Rugăciuni și Cântări pentru pruncii scolari de ambe sexe și confesiunile. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr., 50 exemplare costau 3 fl., 100 exemplare 5 fl. a. v.

Visul prea santei vergure Maria, a născătoarei de Dumneșeu urmat de mai multe Rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr., 50 exemplare costau 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a. Tot aci va apăre peste puțin.

Îndreptar teoretic practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de școală. De V. Gr. Borgovan profesor preparandial (normal) în Gherla. Prețul de abonament e 1 fl. pentru care opul se va trimite cu portofrancaț. După aparițiune opul se va vinde cu 1 fl. 50 cr.

## Cărți pentru bibliotecile populare școlare ș. a.:

Flori de Toamnă poezii de T. V. Pacațian . . . . . 1.—  
" " " " edițiune de lux . . . . . 2.—  
Poezii de Vasiliu Ranta Buticescu. Prețul redus la . . . . . 60

## Biblioteca „Tribunei“.

I. Pădureanca . . . . . 40  
II. Fata Stolerului . . . . . 05  
III. Ce n'a fost și nu va fi? . . . . . 04  
IV. Piperuș Pătru . . . . . 08  
V. Păcălă și Tândală . . . . . 03  
VI. Jucării și jocuri de copii . . . . . 25

## Mica bibliotecă a istorioarelor interesante:

I. Constanța, mireasa insulei . . . . . 25  
II. Junele Marinariu . . . . . 25  
III. De pe tron la eșafod . . . . . 25  
IV. Murad, Capitanul Negrilor . . . . . 25  
V. Alsima . . . . . 25  
VI. Ivan, Robinsonul nordului . . . . . 25  
VII. Fata din Afganistan . . . . . 25  
VIII. Julius Gerard, omoriturul de lei . . . . . 25  
IX. O noapte de groază pre un far . . . . . 25  
X. Prinsoerii Comanșilor . . . . . 25  
XI. Sta Elena sau demonul lui Napoleon . . . . . 25  
Carmen Sylva, etc. Patru povești trad. de Titu Maiorescu . . . . . 50  
Bătrânul Dumneșeu tot mai trăește . . . . . 25  
Basme de aur, de Andersen, trad. de d-șoara C. Pișca . . . . . 50  
Steauna României și morții dela Plevna . . . . . 50  
Basme, snoave și glume de P. Ispirescu . . . . . 50  
Decebal de J. P. Florentin . . . . . 25  
Nihilistii sau asasinatul lui Alexandru II. . . . . 1.25  
Oltenescele de Petriceu Hașdeu . . . . . 75  
Pe malul mării de J. Negruțiu . . . . . 50  
Comedia stelelor de G. Barozzi . . . . . 25  
Robinson cel june tradus de D. S. Pamfilu . . . . . 1.25  
Satirele și Fabulele lui J. Heliade Radulescu . . . . . 1.75  
„Resunet“ cea mai bogată carte de poezii pentru tinerimea școlară . . . . . 25